مهدویت

رسانه و ترویج فرهنگ

رسانه و ترویج فرهنگ مهدویت

بسم الله الرحمن الرحیم

رسانه ملی وترویج فرهنگ مهدویت

نویسنده:

ابراهیم شفیعی سروستانی

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رسانه ملی وترویج فرهنگ مهدویت

مشخصات کتاب

سرشناسه : شفیعی سروستانی، ابراهیم، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور : رسانه ملی و ترویج فرهنگ مهدویت/ به کوشش ابراهیم شفیعی سروستانی.

مشخصات نشر : قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۶۸ ص.؛ ۲۱×۱۱ س م.

فروست : راهبرد رسانه؛ ۲.

شابک : ۱۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۱۵۱-۴

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

يادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع : مهدویت-- انتظار

موضوع : تلویزیون و دین -- ایران

موضوع : رادیو و دین -- ایران

شناسه افزوده : صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهشهای اسلامی

رده بندی کنگره : BP۲۲۴/۴/ش۷ر۵ ۱۳۸۹

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۶۲

شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۰۸۱۸۱

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

۱۰. توجه ویژه به کودکان و نوجوانان۳۱

ص: ۳

مقدمه

اقبال روزافزون مردم جامعه ما به فرهنگ مهدویت و انتظار و عطش رو به تزاید اقشار مختلف به ویژه جوانان برای فراگیری معارف ناب مهدوی اقتضا می¬کند که صدا و سیمای جمهوری اسلامی به عنوان فراگیرترین رسانه دیداری و شنیداری، با اهتمام بیشتری به این موضوع بپردازد، و با ساخت برنامه¬های متنوع و جذاب و در عین حال برخوردار از محتوای متقن و مستدل، نیازهای مخاطبان میلیونی خود را در این زمینه برآورده سازد.

شاید بر همین اساس بوده که موضوع «اعتقاد منجی» به عنوان یکی از زیرمجموعه¬های موضوعات نه گانه محتوایی در برنامه¬های سال ۱۳۸۹ سازمان صدا و سیما در نظر گرفته شده است.

البته باید توجه داشت که برنامه سازی در موضوع یاد شده اگر بدون توجه به بایسته¬های تبلیغ و ترویج فرهنگ مهدویت و انتظار باشد، چندان اثر مثبتی در جامعه نداشته

ص: ۵

و خـدای ناکرده ممکن است به برخی از دیـدگاه های انحرافی یا افراطی و تفریطی نیز دامن بزند. ازاین رو مرکز پژوهش های اسلامی صـدا و سیما از سال هـا پیش تلاش کرده است که بـا همکاری مراکز و مؤسـسات مهـدوی کشور؛ به ویژه مؤسسه فرهنگی موعود، چـارچوب فکری و ویژگی¬هـای قرائتی از فرهنـگ مهـدویت و انتظـار را که با اصول و مبانی مورد پـذیرش حضـرت امام خمینی= هماهنگی و همسویی دارد، تبیین و بر همین اساس، بایـدها و نبایـدهای گفت وگو از امام مهـدی(ع)را تدوین کند.

آنچه در پی خواهد آمد، گزیده-ای از مباحثی است که در چند سال گذشته در این زمینه تدوین و منتشر شده است.

در پایان لازم می دانیم از همه عزیزانی که ما را در به ثمر نشستن این اثر یاری دادند، سپاس گزاری و برای همه آنها آرزوی موفقیت می کنیم. امیـدواریم این مجموعه، در پرداختن عالمانه به موضوع مهـدویت و انتظار، راهگشای مدیران و برنامه سازان رسانه ملی قرار گیرد.

اداره کل خدمات رسانه ای

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

زمستان ۱۳۸۹

ص: ۶

منشور راهبردی فرهنگ مهدویت

با رویکرد پژوهشی، آموزشی و ترویجی

مقدمه

اشاره

در چند سال گذشته، شور و شوق ظهور منجی موعود در سراسر جهان و در میان همه اقوام، ملل و مذاهب، رشدی شتابان داشته و مباحث مربوط به آخرالزمان شناسی و منجی گرایی با سرعتی باورنکردنی گسترش یافته است. پیروان اهل بیت: در سرزمین اسلامی ایران نیز به مدد انفاس قدسی حضرت بقیه اللّه الأعظم ــ أرواحنا له الفداء ــ به موضوع مهدویت و انتظار، توجه روزافزونی داشته و عاشقان مهدی(ع)، گوشه گوشه این سرزمین را به مجالس ذکر یاد و نام آن عزیز تبدیل کرده اند.

امروزه در کشور ما کمتر مرکز علمی و آموزشی دیده می شود که در آن، محفل، انجمن، کانون، گروه یا نشریه ای با

ص: ۷

هدف تبلیغ و ترویج باور مهدوی یا پژوهش در این زمینه شکل نگرفته باشد. رسانه های عمومی اعم از صدا و سیما، مطبوعات و پایگاه های اطلاع رسانی نیز از این قافله عقب نمانده و با سرعت روزافزونی به سمت تولید آثار دیداری، شنیداری و نوشتاری مرتبط با فرهنگ مهدویت به پیش می روند. از سوی دیگر، شاهد افزایش مراکز و مؤسسه های فرهنگی، تبلیغی و پژوهشی مهدوی در کشور هستیم.

شرایط به وجود آمده، موجب زنده شدن روح امید و سرزندگی در میان اقشار مختلف شده و باور به ظهور منجی موعود را بیش از پیش در میان اقشار مختلف زنده ساخته است. با این حال، بیم ها و نگرانی هایی را هم در میان صاحب نظران مباحث اعتقادی و فرهنگی ایجاد کرده است؛ زیرا فضای موجود، زمینه طرح اندیشه های انحرافی و دیدگاه ها و نظرهای افراطی و تفریطی را در حوزه باور مهدوی و فرهنگ انتظار فراهم ساخته است. ازاین رو، بیم آن می رود که عده ای به دلیل نشناختن درست این باور و فرهنگ، نداشتن بینش عمیق در این زمینه یا تحت تأثیر برخی دشمنان دانا و دوستان نادان، علاوه بر اینکه خود دچار آسیب و انحراف عقیدتی شوند، فرهنگ ارزشمند مهدویت را نیز دچار آسیب سازند.

ازاین رو، ضروری به نظر می رسد که مراکز و مؤسسه های فعال مهدوی با تدوین منشوری که در آن، اصول و چارچوب های فعالیت های پژوهشی، آموزشی و

ترویجی در حوزه مهدویت تبیین شده باشد، مقدمات ایجاد وحدت نظری و عملی را در این زمینه فراهم آورند و از آسیب ها و انحراف های احتمالی پیش گیری کنند. تنها در این صورت می توان امیدوار بود که جامعه شیعی ایران از یگانه دستاویز خود برای دست یابی به رستگاری دنیوی و اخروی به خوبی بهره جوید و با بهره گیری از فرهنگ مهدویت، از فتنه ها و آشوب های عصر غیبت به سلامت به درآید.

منشور حاضر با این هدف از سوی «مؤسسه فرهنگی موعود» و با همکاری مؤسسات مهدوی عضو «ستاد احیا و گسترش فرهنگ مهدویت» تهیه شده است و امیدواریم، به عنوان سندی برای فعالیت های مهدوی در کشور مطرح شود.

در همین جا از همه صاحب نظران و فعالان در حوزه مباحث مهدوی دعوت می کنیم با بیان دیدگاه های خود درباره این منشور، قدم مؤثری در راه اتقان و تکمیل آن بردارند.

الف) مبانی نظری

۱. «امامت»، تداوم «نبوت» و تکمیل کننده رسالت خاتم الانبیا(ص) بوده و در عصر حاضر، امامت در وجود شریف حضرت خاتم الاوصیا امام مهدی(ع) تجلی یافته است.

۲. بر اساس روایات قطعی و تردیدناپذیری که از پیامبر گرامی اسلام۹ و ائمه معصومین: به ما رسیده، معرفت امام زمان بر هر فردی لازم است و دست نیافتن به

این معرفت، با مرگ جاهلی (مرگ در حال کفر یا شرک یا نفاق) برابر است.

۳. معرفت امام زمان آن گاه می تواند ما را از مرگ جاهلی برهاند که بتوانیم با شناسایی امام عصر خود، از هدایت های ایشان بهره مند شویم و اوامر و نواهی او را پاس داریم.

۴. امام مهدی(ع)، آخرین حجت خدا، تداوم بخش سلسله حجت های الهی، خاتم اوصیا، وارث همه انبیا و اولیای پیشین و آخرین امام از نسل پیامبر اکرم۹ است.

۵. حضرت حجت(ع) با وجود غیبت ظاهری، شاهد و ناظر رفتار شیعیان بوده و از همه آنچه بر آنان می گذرد، آگاه است.

۶ . امام مهدی(ع) از پس پرده غیبت، اداره و ولایت امور جهان را بر عهده دارد و عنایت آن حضرت شامل حال مردم می شود.

۷. بر اساس روایات اسلامی و فرمایش صریح امام عصر(ع)، در عصر غیبت، فقیهان شیعه، حجت بر همه مردم هستند و مردم موظفند از دیدگاه این فقیهان در همه امور پیروی کنند.

۸ . هدایت و سرپرستی امور سیاسی ـ اجتماعی مسلمانان در عصر غیبت، به فقیهی برگزیده از میان فقیهان جامع الشرایط سپرده شده است و مردم با پذیرش ولایت این فقیه می توانند جامعه خود را تا عصر ظهور امام

عصر(ع) به صورت شایسته ای که مورد رضای آن حضرت است، اداره کنند.

۹. انتظار منجی موعود و اعتقاد به تحقق آینـده ای روشن و به دور از هرگونه تیرگی، تباهی، سـتم و فساد برای جهان، در میان همه ملل و نحل به ویژه پیروان ادیان ابراهیمی مطرح است و همه مسـلمانان اعم از شـیعه و اهل سـنت در انتظار ظهور مردی از خاندان پیامبر اکرم(ص) و از نسل فاطمه زهرا۳ هستند.

۱۰. در انـدیشه شـیعی، انتظار موعود، به عنوان اصل مسلّم اعتقادی مطرح است و همه شـیعیان موظفند همواره در انتظار ظهور آخرین حجت خدا باشند.

۱۱. انتظـار، عملی آگاهـانه همراه بـا آمـادگی و مجاهـده در سـطوح مختلف فکری، اخلاقی و عملی، برای سـاختن آینـده ای روشن بر اساس برنامه و نقشه الهی است.

۱۲. انتظار، ضامن حفظ سلامتی اخلاقی فرد و جامعه، تداوم انگیزه مجاهده و تلاش، بقای روحیه امیدواری و نشاط در جامعه، پایـداری و شـکیبایی در برابر سـختی ها و مشـکلات، مصونیت عمومی در برابر ابتلائات سوء عصـر غیبت و گسترش و نهادینه سازی انس و الفت با ساحت قدس اهل بیت: است.

۱۳. بر اساس آموزه های ائمه معصومین:، منتظر باید هر لحظه آماده ظهور باشد و زندگی خود را چنان سامان

دهد که هر زمان اراده خدا به ظهور تعلق گرفت، بتواند با سربلندی در پیشگاه حجت خدا حاضر شود.

۱۴. شیعیان در عصر غیبت، وظایف و تکالیف مختلفی در برابر حجت خدا دارند و تنها با عمل کردن به آنها می توانند در برابر آن حضرت سربلند باشند و رضایت خداوند را به دست آورند.

۱۵. از مهم ترین وظایف شیعیان در برابر حجت خدا، پیراستن خود از ویژگی های ناپسند و آراستن خویشتن به اخلاق نیکو، حفظ و تقویت پیوند قلبی با امام عصر(ع) و تجدید دایمی عهد و پیمان با آن حضرت، کسب آمادگی همه جانبه فکری، فرهنگی و عملی و فراهم آوردن شرایط برای ظهور، ارتباط با فقیهان و مراجع تقلید به عنوان نواب عام امام عصر۷ و دعا برای سلامتی آن حضرت و تعجیل در فرج است.

۱۶. در عصر حاضر که دوران امامت و ولایت آخرین حجّت خدا، امام مهدی(ع) است، از یک سو وظیفه داریم به ریسمان ولایت مهدوی چنگ زنیم و همه مناسبات فردی و اجتماعی خود را بر اساس خواست و رضایت آن حضرت که از طریق کتاب و سنت به دست ما می رسد، سامان دهیم و از سوی دیگر مکلفیم از تمسک به ولایت دشمنان ایشان خودداری کنیم و از هر آنچه در تقابل با این ولایت است، بیزاری جوییم.

ص: ۱۲

۱۷. شناسایی همه جانبه (نظری و عملی) کفر، شرک و نفاق و مظاهر آنها در عصر حاضر برای پیراستن مناسبات فردی و جمعی مسلمانان از هرگونه شایبه و کسب آمادگی برای مقابله با آن مظاهر و اصلاح مناسبات و مصونیت بخشی به جنبه های مختلف حیات فرهنگی و مادی مسلمانان، امری ضروری و اجتناب ناپذیر است.

۱۸. امام خمینی= با طرح اندیشه حکومت اسلامی در عصر غیبت و تلاش خستگی ناپذیر در راه تحقق این اندیشه، معنا و مفهوم تازه ای به «انتظار» بخشید و تعریفی نو از رسالت و تکلیف شیعیان در برابر حجت خدا ارائه داد.

۱۹. پرداختن به باور مهدوی و فرهنگ انتظار، ضرورت انکارناپذیر عصر ماست و احیا و گسترش این باور و فرهنگ در جامعه ما می تواند اقشار مختلف به ویژه جوانان را در برابر امواج مسموم تهاجم فرهنگی بیگانه بیمه سازد. (۱)

ب) راهبردها

۱. شناسایی و نقد بنیادین جنبه های مختلف فرهنگ و تمدن مغرب زمین، به عنوان فرهنگ و مدنیتی که در تقابل جدی با آرمان «حقیقت مدار»، «معنویت گرا» و «عدالت محور» مهدوی قرار دارد. انسان های عصر غیبت تنها زمانی می توانند به ریسمان ولایت مهدوی چنگ زنند و به تمام معنا در

۱- برای مطالعه تفصیلی منابع و مستندات مبانی نظری یاد شده ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی، معرفت امام زمان ۷ و تکلیف منتظران ، چاپ دوم : . تهران، موعود عصر[، ۱۳۸۸ ، صص ۱۲۵ ۲۲۰ و صص ۲۲۳ ۳۳

سلک منتظران موعود قرار گیرند که باطل زمان خویش را به درستی بشناسند و با تمام وجود از آن بیزاری جویند.

۲. شناخت و نقد جدّی مناسبات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی حاکم بر جوامع اسلامی که بیشتر به تقلید از الگوهای توسعه غربی و تحت تأثیر اندیشه های عصر مدرنیته در این جوامع شکل گرفته است. این جوامع بدون شناخت جدّی از وضع موجود خود نمی توانند به راه کارهای مبتنی بر آموزه های دینی برای خروج از فتنه های فراگیر عصر غیبت دست یابند.

۳. تلاش برای تدوین استراتژی سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی جوامع اسلامی در عصر غیبت و تا رسیدن به عصر طلایی ظهور، بر اساس اندیشه مهدوی و فرهنگ انتظار.

۴. تبیین وظایف و مسئولیت های نهادها و دستگاه های مختلف فرهنگی، آموزشی، تبلیغی و اجرایی برای گسترش و نهادینه سازی باور مهدوی در جامعه.

۵. بازشناسی جنبه های مختلف اعتقادی، تاریخی، فرهنگی و اجتماعی اندیشه مهدوی و فرهنگ انتظار با بهره گیری از منابع متقن و مستدل و استفاده از همه توان مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی در زمینه مباحث کلامی، فلسفی، عرفانی، اخلاقی، حقوقی، سیاسی و... .

۶ . تلاش برای پالایش اندیشه ناب مهدوی از هرگونه شایبه جعل و تحریف و زدودن این اندیشه از زنگارهای

ص: ۱۴

جهل و خرافه، سخنان سست و بی اساس و هر گونه دیدگاه انحرافی مبتنی بر افراط یا تفریط.

۷. پاسخ گویی عالمانه و متناسب با نیازهای روز به شبهه ها، پرسش ها و ابهام های موجود در زمینه منجی گرایی شیعی.

۸ . شناساندن معارف مهدوی به نسل جوان و نهادینه ساختن این معارف در متون آموزشی از دبستان تا دانشگاه.

۹. احیا و گسترش فرهنگ انتظار و تلاش برای شناساندن نقش سازنده این فرهنگ در پایداری و پویایی جوامع اسلامی.

۱۰. تبیین وظایف و تکالیف مردم در برابر حجت خدا و امام عصر(ع)، نهادینه ساختن این وظایف و تکالیف در فرد و اجتماع و آماده ساختن جامعه اسلامی برای استقبال از واقعه مبارک ظهور.

۱۱. مقابله جدی با جریان های سیاسی ـ فرهنگی که در قالب کتاب، نشریه، فیلم، نرم افزارهای رایانه ای، پایگاه های اطلاع رسانی جهانی (اینترنت) و... به تقابل با اندیشه موعودگرایی شیعی می پردازند، از طریق گسترش فرهنگ ناب مهدوی و نقد و بررسی جریان ها و اندیشه های انحرافی و التقاطی.

۱۲. بررسی و نقد دیدگاه هایی که متفکران مادی گرا و فرقه های انحرافی در زمینه جهان آینده و آینده جهان مطرح کرده اند.

ص: ۱۵

۱۳. بهره گیری شایسته از ابزارهـای هنری و رسـانه هـای دیـداری و شـنیداری بـه ویژه سـینما و تلویزیـون برای تبلیغ و ترویج معارف مهدوی.

۱۴. ترویج و گسترش مفاهیمی چون امید به آینده، یاری مظلومان، منجی گرایی، ستم ستیزی، عدالت خواهی، معنویت گرایی و... که از عناصـر جوهری فرهنـگ مهـدویت و انتظـار به شـمار می آینـد، از طریق قالب های مختلف هنری (ادبیات داسـتانی، شعر، نمایش نامه، فیلم و...).

۱۵. گشودن زوایـای جدیـد در طرح مبـاحث مهـدوی و پرداختن به موضوع هـای مختلف فرهنگی، سیاسـی، اجتماعی از منظر فرهنگ انتظار. (۱)

ج) سیاست ها

۱. توجه به جایگـاه و شـأن رفیع امـام عصـر(ع) و خودداری از به کار بردن واژگان و تعبیرهایی که شایسـته جایگاه و شأن آن حضرت نیست.

۲. توجه به دیدگاه های مراجع عظام تقلید برای در امان ماندن از هرگونه افراط و تفریط در فعالیت های مهدوی.

۳. توجه به کارکردهای مجالس و مراسم مهدوی و تلاش برای حفظ کارکرد اصلی این مجالس و مراسم که

۱- برای مطـالعه تفصـیلی راهبردهـای یـاد شـده ر.ک: معرفت امام زمان(ع) و تکلیف منتظران؛ اسـماعیل شـفیعی سروسـتانی، استراتژی انتظار، چاپ اول: تهران، موعود عصر[، ۱۳۸۱.

چیزی جز تجدید پیمان با امام عصر(ع)، یادآوری تکالیف و رسالت های ما نسبت به آن امام، ترویج فرهنگ انتظار و آماده سازی جامعه برای ظهور یگانه منجی بشر نیست.

۴. پرهیز از تعیین وقت برای ظهور و همچنین خودداری از تطبیق ظنی و بی اساس نشانه های ظهور بر رویدادها و حوادث عصر حاضر، به بهانه ایجاد شور و شوق در جامعه.

۵. متمرکز کردن همه تلاش های فرهنگی و تبلیغی بر اصل لزوم انتظار فرج، منتظر نگه داشتن مردم، حفظ شادابی و سرزندگی انتظار در آنها و یادآوری وظایف منتظران.

۶. پرهیز از طرح مطالب سست، واهی و بی اساس مبتنی بر خواب و رؤیا برای ترویج و تبلیغ فرهنگ انتظار.

۷ . پرهیز از دامن زدن به موضوع تشرفات و خودداری از طرح تشرفاتی که منبع و مستند محکم و قابل اعتمادی ندارند.

۸. خودداری از بهره برداری های مادی از موضوع تبلیغ و ترویج نام امام عصر(ع) و پرهیز از هرگونه برخورد سوداگرانه با این موضوع.

۹ . بسنده نکردن به جنبه احساسی و عاطفی موضوع مهدویت و انتظار و تلاش برای بالا بردن سطح معرفت مردم در این زمینه.

۱۰. پرهیز از هرگونه افراط و زیاده روی در طرح یاد و نام امام عصر(ع) در محافل، مجامع، رسانه ها و دستگاه های تبلیغی به گونه ای که موجب زدگی مردم از این موضوع شود.

۱۱. توجه به تمایزها و تفاوت های ادبیات آخرالزمانی و منجی گرایی شیعی با ادبیات آخرالزمانی و منجی گرایی دیگر ادیان و مذاهب.

۱۲. بهره گیری از منابع متقن و مستدل در تبلیغ و ترویج فرهنگ مهدوی.(۱)

ص: ۱۸

۱- . برای مطالعه تفصیلی سیاست های یاد شده ر.ک: معرفت امام زمان(ع) و تکلیف منتظران، صص ۵۴۷ _ ۵۶۹.

بایسته های برنامه سازی

اشاره

در دو سه دهه گذشته، موضوع منجی گرایی، موعودباوری و آخرالزمان شناسی، به شدت مورد توجه رسانه های غربی به ویژه رسانه های دیداری و شنیداری قرار گرفته و در طول این سال ها، ده ها فیلم سینمایی و ویدئویی با موضوع هایی چون نبرد آخرالزمان (آرمگدون)،(۱) رویدادهای آخرالزمان، ظهور مسیح به عنوان منجی موعود آخرالزمان و حوادث و رویدادهای پیش از این ظهور در قالب برنامه های نمایشی و مستند ساخته و پخش شده است، به گونه ای که شما در یک جست وجوی ساده در اینترنت به اسامی ده ها فیلم با موضوع های یاد شده برخورد می کنید.

در مورد چرایی رشد و گسترش این مباحث در رسانه های تصویری غربی، دیدگاه های مختلفی مطرح شده است. بر اساس ادله و مستندات موجود می توان گفت که

ص: ۱۹

۱- Armageddon.

دلیل این رشد و گسترش، توسعه دامنه نفوذ فرهنگی و سیاسی جریان مسیحیت بنیادگرا یا مسیحیت صهیونیستی در طول سال های اخیر است؛ زیرا این جریان، آموزه های آخرالزمانی کتاب مقدس را دست مایه فعالیت های سیاسی، نظامی و سلطه طلبانه در جهان قرار داده و همه تلاش خود را متوجه پیش گویی های کتاب مقدس ساخته است. از همین رو، از ابزار رسانه ها به بهترین شکل برای پیشبرد اهداف خود استفاده می کند.

این نکته را نیز باید در نظر داشت که سیاست رسانه ای این جریان، از یک سو تبلیغ و ترویج آموزه های آخرالزمانی کتاب مقدس و از سوی دیگر، مقابله با آموزه های آخرالزمانی اسلام و ترسیم چهره ای نامناسب از منجی موعود مسلمانان است.

رسانه ملی از حدود سال ۱۳۷۴ با ساخت برنامه ای با عنوان «انتظار سبز» که از صدای جمهوری اسلامی ایران پخش می شد، پرداخت رسانه ای به موضوع مهدویت و انتظار را آغاز کرد و از آن پس هم برخی شبکه های رادیویی همچون رادیو جوان و رادیو معارف به تولید مجموعه برنامه هایی در این زمینه پرداختند. در حوزه سیما نیز در سال های اخیر برنامه های مختلفی در این باره ساخته شده است که از آن جمله می توان به این برنامه ها اشاره کرد: مجموعه «پایان دوران» از شبکه اول سیما؛

مجموعه هـای «به سوی ظهور»، «چهـل وادی تماشـا»، «پرده عشق» و «مشق انتظـار» از شـبکه دو سـیما؛ برنامه «سـپهری دیگر» از شبکه چهار و برنامه «صبح امید» از شبکه قرآن.

با توجه به اقبال گسترده ای که در سال های اخیر در جامعه ما نسـبت به مباحث مهـدوی صورت گرفته است، این انتظار وجود دارد که رسـانه ملی نیز هم گـام با مردم، موضوع مهـدویت و انتظار را بیش از پیش مورد توجه قرار دهـد تا بتوانـد به نیازهای فرهنگی روزافزونی که در این زمینه احساس می شود، پاسخ گوید.

در تولید و پخش برنامه های دینی از جمله برنامه های مهدوی، حساسـیت ها و ظرافت های خاصـی وجود دارد که اگر نسـبت به آنها بی توجهی یا کم توجهی صورت گیرد، آن برنامه ها نه تنها اهداف مورد نظر را محقق نخواهند ساخت، چه بسا ممکن است موجب ایجاد شبهه ها و پرسش های مختلفی نسبت به آموزه های دینی شوند.

مهم ترین بایسته های برنامه سازی در حوزه مهدویت و انتظار به شرح زیر است:

ص: ۲۱

۱. ارتقا و گسترش معرفت و ایمان روشن بینانه

اشاره

رهبر معظم انقلاب اسلامی در بیان نقش و مسئولیت صدا و سیما در حوزه دین، ارتقای «معرفت دینی» و «ایمان دینی» مردم را مورد توجه قرار داده است و می فرماید:

معرفت دینی بایـد ارتقا و گسترش پیـدا کند، اما یک معرفت روشن بینانه و آگاهانه... . طبیعتاً از وظایف صدا و سیما، ارتقای معرفت دینی و ایمـان دینی است؛ هر دو. معرفت و ایمـان بـا هم تفـاوت دارد. هم ایمـان مردم بایـد تقـویت شود، هم معرفت و شناخت مردم. شـناخت دینی مردم باید ارتقا پیدا کند. در زمینه معرفت دینی باید توجه داشت که این ایمانی که مردم پیدا می کننـد، سـست، عوامانه، سـطحی و قشـری نباشـد؛ به شدت از این پرهیز بشود. اکتفا نشود به تغلیط احساسات مردم و تشـریفات افراطی. تأکید بر این چیزها به طور افراطی، هیچ مفید نیست؛ هیچ تبلیغ دین محسوب نمی شود. (۱)

بر اساس این سـخن مقام معظم رهبری، در برنامه های مهدوی صدا وسـیما ــ همچون دیگر برنامه های دینی ــ باید به موضوع ارتقـا و گسترش معرفت و ایمـان مخاطبـان رسـانه ملی توجه کرد و تلاـش شود که این گونه برنامه ها، هم شـناخت مردم را از موضوع مهدویت افزایش دهند و هم ایمان و باور آنها را نسبت به این موضوع ارتقا بخشند.

۱- از سخنان رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳.

بنـابراین، بایـد تلاـش کرد که در برنـامه های مهـدوی رسانه ملی از طرح مطالب سـست، عوامانه، سـطحی و قشـری و همچنین مطالب صرفاً احساسی و عاطفی که جنبه معرفت افزایی ندارند، خودداری شود.

برای ارتقا و گسترش معرفت و ایمان روشن بینانه مردم در موضوع مهـدویت و انتظار، کارهای متعـددی می توان انجام داد که در اینجا به چند مورد از مهم ترین آنها اشاره می کنیم:

الف) بهره گیری از پژوهش در ساخت برنامه ها

هرگز نمی توان از برنامه ای که برای ساخت آن پژوهش و تحقیقی صورت نگرفته است و برنامه ساز صـرفاً بر اساس اطلاعات محـدود خود یا حـداکثر اسـتفاده از چنـد کتاب دست چنـدم، برنامه خود را سامان داده است، انتظار داشت که معرفت و ایمان مردم در زمینه باور مهـدوی را ارتقا و گسترش دهـد. ازاین رو، بر سازنـدگان برنامه های مهـدوی رسانه ملی لازم است که در تهیه و تولیـد این گـونه برنـامه هـا، به پژوهش بیش از پیش بهـا دهنـد و از طرح مطـالبی که بر پژوهش و تحقیـق مبتنی نیست، خودداری کنند.

ب) استفاده از کارشناسان و مجریان زبده و فهیم

یکی دیگر از عواملی که می تواند در افزایش سطح برنامه های مهدوی و در نتیجه، ارتقای معرفت و ایمان مخاطبان این برنامه ها مؤثر باشد، استفاده از آن دسته از

کارشناسان حوزوی و دانشگاهی است که در موضوع مهدویت به طور تخصصی کار کرده اند و صرفاً به ارائه اطلاعات عمومی نمی پردازند. بهره گیری از افراد آشنا به موضوع مهدویت برای اجرای برنامه های مهدوی نیز می تواند نقش مهمی در این زمینه داشته باشد.

ج) تأمل و تدبر در تولید برنامه ها

شتاب زدگی در ساخت برنامه های مختلف از جمله برنامه های مهدوی، آفت بزرگی است که مانع تحقق اهدافی چون معرفت افزایی و تعمیق ایمان و باور مردم می شود و برنامه ها را همواره در سطحی نازل از محتوا قرار می دهد. راه رهایی از این آفت، داشتن برنامه ریزی مناسب برای تولید این گونه برنامه هاست.

۲. توجه به وجوه سه گانه فرهنگ مهدویت

فرهنگ و اندیشه مهدویت شیعی وجوه مختلفی دارد و بینش ها، گرایش ها و کنش های انسان ها را دربرمی گیرد. ازاین رو، در ترویج و گسترش این فرهنگ و اندیشه متعالی از طریق صدا و سیما باید به همه ابعاد وجودی انسان ها توجه شود. از یک سو باید تلاش کرد که مخاطبان به «شناخت عقلی» مناسبی نسبت به معارف مهدوی دست یابند و از این نظر کاملاً اقناع شوند و از سوی دیگر باید در

ص: ۲۴

پی این بود که مردم از نظر عاطفی و احساسی نیز از این معارف اثر بپذیرند تا به «پیوند قلبی» مستحکمی با مهدی موعود دست یابند. همچنین باید تلاش شود شنوندگان و بینندگان از نظر رفتاری هم از معارف مهدوی متأثر شوند تا در نهایت به «همراهی عملی» شایسته ای با امام و مقتدای خود برسند و رفتار آنها رنگ و بوی مهدوی پیدا کند.

به بیان دیگر، در تبلیغ و ترویج فرهنگ مهدویت و انتظار باید «دانش افزایی»، «شورآفرینی» و «حرکت زایی» در کنار هم مورد توجه قرار گیرد تا همه وجوه این فرهنگ در جامعه محقق شود. البته این سخن به این معنا نیست که یک برنامه همه این وجوه را داشته باشد، بلکه مراد این است که برآیند کلی برنامه های صدا و سیما و حاصل تولیدات متعدد و متنوع رسانه در عرصه مهدویت باید به گونه ای باشد که تصویر جامعی از فرهنگ مهدویت و انتظار ارائه دهد و همه ابعاد وجودی انسان ها را از این فرهنگ متأثر سازد.

۳. سرلوحه قرار دادن اندیشه امام خمینی= درباره انتظار

در جامعه ما دیدگاه ها و اندیشه های متفاوت و گاه متعارضی در زمینه مهدویت و انتظار وجود دارد. گروهی با برخورد «غیرفعال» با اندیشه انتظار، هرگونه حرکت اصلاحی را در دوران غیبت نفی می کنند و هیچ تکلیف و مسئولیتی را برای زمینه سازی ظهور متوجه منتظران

ص: ۲۵

نمی دانند. در نگاه این گروه، حداکثر وظیفه منتظران، دعا برای فرج امام زمان(ع) و تلاش برای تشرف خدمت آن حضرت است. گروهی هم با اثرپذیری از اندیشه های امام خمینی= و با نگاهی «فعال» به مفهوم انتظار، انتظار فرج را «انتظار قدرت اسلام» (۱)می دانند و بر این باورند که در عصر غیبت، شیعیان باید تلاش کنند که با تشکیل حکومت و گسترش عدالت و صلاح در جامعه، مقدمات ظهور امام مهدی(ع) را فراهم آورند. حال این پرسش مطرح است که برنامه های مهدوی صدا و سیما باید مروّج و مبلّغ چه دیدگاهی باشد و برآیند عمومی برنامه های تولید شده، مخاطبان را به کدام دیدگاه متمایل سازد؟

پاسخ این پرسش در نگاه اول آسان به نظر می رسد و همه اذعان می کنند که باید برنامه های صدا و سیما مروّج و مبلّغ دیدگاه دوم باشد، ولی مهم این است که در عمل چه اتفاقی می افتد و ساختار برنامه های تولیدی، بخش های مختلف آنها و فضای کلی حاکم بر برنامه ها کدام دیدگاه را تقویت و کدام دیدگاه را تضعیف می کند؟

به نظر می رسد در حال حاضر در بیشتر برنامه های مهدوی به وجه معرفتی موضوع مهدویت و انتظار، چنان که باید توجه نمی شود و رویکرد آنها بیشتر احساسی ـ عاطفی

ص: ۲۶

۱- ر.ک: صحیفه نور (مجموعه رهنمودهای امام خمینی=)، چاپ اول، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۹، ج ۷، ص ۲۵۵.

است. در این برنامه ها از تکالیف و وظایف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی منتظران در عصر غیبت کمتر سخنی به میان می آید. مباحث مطرح شده در این برنامه ها نیز با شرایط امروز جهان اسلام و تهدیدهای بالقوه و بالفعلی که کیان اسلام و شیعه را تهدید می کند، هیچ ارتباطی ندارند. بدین ترتیب نمی توان انتظار داشت این گونه برنامه ها در نهایت، مخاطبان را به سوی دیدگاهی رهنمون شود که برای انتظار، نقشی سازنده، تحول آفرین و زندگی بخش قائل است. بنابراین، مدیران و برنامه سازان رسانه ملی باید مراقبت کنند که با افزایش کمی و ارتقای کیفی برنامه های ویژه مهدویت، این گونه برنامه ها در عمل، مروّج و مبلّغ دیدگاه حضرت امام خمینی= یا همان انتظار فعال باشند.

۴. شبهه زدایی از اندیشه ها

تنوع و تکثر مخاطبان رسانه و اختلاف سطح علمی، فرهنگی و اعتقادی آنها اقتضا می کند که طرح مباحث مهدوی به گونه ای صورت گیرد که خدای ناکرده برای کسی ایجاد شبهه و ابهام نکند. به یقین، نمی توان همه مطالب و مباحثی را که در یک جمع محدود از ارادتمندان حضرت مهدی(ع) بیان می شود ـ هرچند بسیار جذاب و شنیدنی باشد ـ در رسانه ملی مطرح کرد.

ص: ۲۷

رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز در دیدار با رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما بر این موضوع تأکید کرده و فرمود:

برنامه دینی باید نسبت به دین شبهه زُدا باشد از ذهن شنونده؛ نه شبهه زا. من گاهی بعضی از بیانات دینی را از تلویزیون یا از رادیو گوش می کنم و می بینم شبهه ایجاد می کند! یک حدیث سستی، یک حرف نامعقولی، یک مطلبی که حالا در جمع مثلاً بیست نفره یا پنجاه نفره یک عده مؤمن مخلص، زدنش خوب است و ایمان آنها را زیاد می کند، در سطح میلیونی مردم به زبان آوردن، جز اینکه ایمان یک عده ای را سست کند و در ذهنشان تردید ایجاد کند، هیچ فایده دیگری ندارد؛ از این چیزها باید پرهیز کرد. بیان دینی و تبیین دینی باید شبهه زدا باشد؛ شبهه زا نباشد. (۱)

بنابراین، در تولید برنامه های مهدوی همواره باید دو نکته را نظر داشت: نخست اینکه مطالب و مباحث مطرح شده در این گونه برنامه ها، شبهه ای را به ذهن بیننده یا شنونده القا نکند و دوم اینکه اگر برنامه به پاسخ شبهه ای می پردازد، پاسخ گویی به گونه ای باشد که کاملاً برای مخاطبان با همه اختلاف سطحی که دارند، قانع کننده باشد. در غیر این صورت، شبهه مطرح شده در ذهن مخاطب

ص: ۲۸

۱- ر.ک: صحیفه نور (مجموعه رهنمودهای امام خمینی=)، چاپ اول، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۹، ج ۷، ص ۲۵۵.

باقی می مانـد بی آنکه پاسـخ مناسبی برای آن دریافت کرده باشـد و این، همان شـبهه زایی است که مقام معظم رهبری به آن اشاره فرمود.

گفتنی است با توجه به نکته یاد شده، برخی معتقدند اساساً رسانه حتی با هدف پاسخ گویی هم نباید به طرح شبهه ها بپردازد؛ زیرا این احتمـال وجود دارد که مخـاطب، اصل شـبهه را به خوبی درک کنـد و ذهنش شـبهه دار شود، ولی پاسـخ شـبهه را به خوبی درک نکند یا از آن قانع نشود.

۵. نقد رویکردهای آخرالزمانی رسانه های غربی

در سـال هـای اخیر، رسـانه هـای غربی به ویژه سـینمای هـالیوود بـا تأثیرپـذیری از انـدیشه هـای مسـیحیان بنیادگرا، به موضوع آخرالزمان و منجی گرایی توجه ویژه ای نموده و آثار فراوانی در قالب مسـتند و نمایشـی دراین زمینه تولیـد و عرضه کرده اند که برخی از آنها در زمره پرفروش ترین فیلم های سال نیز بوده اند.

در این گـونه آثـار دو رویکرد کلی دنبـال می شـود؛ یکی تـبیین و تحلیـل رویکرد آخرالزمـانی برگرفته از آموزه هـای کتـاب مقـدس و دیـدگاه هـای افراطی مسـیحیان صـهیونیست و تلاـش برای قبولانـدن این رویکرد به همه جهانیـان و دیگری تخریب رویکرد آخرالزمانی و

ص: ۲۹

منجی گرایانه دین اسلام و ایجاد هراس در دل مردم در زمینه ظهور موعود اسلامی.

بـا تـوجه به این موضـوع، ضـرورت دارد که رسـانه ملی، بازشناسـی رویکردهـای مـذهبی جوامع غربی به ویژه ایالات متحـده امریکا، به موضوع آخرالزمان و همچنین نقد و بررسـی آثار سـینمای غرب درباره آخرالزمان و منجی گرایی را در دسـتور کار قرار دهد و اذهان مخاطبان خود را در این زمینه روشن سازد. (۱)

۶. طرح مطالب درست و متقن

مخاطبـانی که برنـامه هـای مهـدوی رسـانه را برای خود انتخاب می کننـد، ممکن است از نظر سن و سال یا سـطح تحصـیلات متفـاوت باشـند. مثلاً برنامه ای ویژه نوجوانان و برنامه دیگری برای فرهیختگان تولیـد شود، ولی در همه این برنامه ها این نکته باید مورد توجه قرار گیرد که مطالب کاملاً درست و متکی به منابع متقن باشد، اگرچه سطح این مطالب با هم متفاوت است و با توجه به مخاطب ممکن است ساده یا پیچیده باشد. رهبر معظم انقلاب در همین زمینه می فرماید:

۱- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: جریان شناسـی رونـد تصویرسازی از وقایع آخرالزمان در غرب، چاپ اول: قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۹.

درست است که ما تبیین دینی را در سطح نخبگان، در سطح متوسط و در سطح پایین و در سطح کودکان داریم، اما همان که در سطح کودکان است، مطلقاً باید صحیح باشد... آنچه ما به کودک یا به انسان عامی، در زمینه دین تفهیم می کنیم، مطلقاً نبایست غلط باشد که بعد در ارتقای معرفت دینی ببیند آن حرف، حرفِ نادرستی بوده است نه درست؛ منتها ساده. بنابراین، حرف دینی در همه سطوح بایستی صحیح باشد. (۱)

با توجه به این سخن مقام معظم رهبری، رسانه ملی باید از طرح هرگونه مطلب سست، واهی و بی اساس در حوزه مهدویت ــ حتی اگر برای مخاطب جذاب و شنیدنی باشد ــ خودداری کند.

۷. جاری کردن مفاهیم فرهنگ انتظار در برنامه های نمایشی

بی تردید، برنامه های نمایشی از پرطرفدارترین و تأثیرگذارترین قالب های برنامه سازی هستند و در صورت استفاده مناسب از آنها می توان بسیاری از ارزش ها و هنجارها را در جامعه نهادینه و بسیاری از ضدارزش ها و ناهنجاری ها را از جامعه برطرف کرد. با توجه به این قابلیت برنامه های نمایشی، بر مدیران و برنامه سازان رسانه لازم است که افزون بر فراهم آوردن زمینه های لازم برای ساخت برنامه های نمایشی با مضامین مرتبط با تاریخ و فرهنگ مهدویت،

۱- از سخنان رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳.

همچون زنـدگانی نواب اربعه، زندگی برخی از تشـرف یافتگان، زندگی علما و دانشـمندانی که مورد عنایت امام عصـر۷ قرار گرفته اند، جنبش های اجتماعی که تحت تأثیر اندیشه انتظار در ایران ایجاد شده اند و... ، مفاهیم و ارزش های متعالی فرهنگ مهـدویت و انتظـار را نیز به گونه ای در ساختار برنامه های نمایشـی یا گفت وگوهای بازیگران جاری سازنـد. مفاهیم و ارزش هایی چون عدالت گستری، ظلم ستیزی، امید به آینده، توسل به امام عصر۷، باور به حضور عینی امام در جامعه و شاهد و ناظر بودن آن حضرت نسبت به اعمال شیعیان، دستگیری امام از درماندگان و... .

۸. استفاده نکردن از متن های بی محتوا یا کم محتوا

قـالب ادبی اعم از شـعر یا نثر، وسـیله مناسبی برای انتقال مفاهیم دینی از جمله معارف مهـدوی است و در ایجاد انس و ارتباط میان مردم و موعود منتظر بسیار اثر دارد. با این حال، باید توجه داشت که در استفاده از این قالب هم نمی توان نسبت به محتوا و مضمون بی اعتنا بود و از هر متنی صرفاً به دلیل زیبایی و داشتن آرایه های ادبی استفاده کرد.

متأسفانه بسیار دیده می شود که مجریان برنامه های صدا و سیما به ویژه در برنامه های زنده، شعر یا قطعه ادبی را با آب و تاب در مدح و ثنای امام عصر(ع) می خوانند، بی آنکه توجه کنند این شعر یا قطعه ادبی چیزی به معرفت

مردم اضافه می کند یا انس آنان را با امامشان بیشتر می کند یا خیر؟ سخنان رهبری در این زمینه خواندنی است:

گاهی انسان برنامه ای را می بیند که شخصی با شدّ و مدّ و مثل یک قطعه ادبی، فرضاً راجع به امام هفتم، موسی بن جعفر، حرف می زند: «در سرادق ملکوت!» که هیچ معنا ندارد و مثل پفک بزرگ است. این کارها نه ایمان کسی را زیاد می کند، نه لذتی دارد، نه هنر نویسندگی به معنای حقیقی کلمه در این کار به کار رفته. چرا ما این برنامه ها را پخش می کنیم؟... به جای صدای آن طوری، چند فضیلتِ درست، منطقی ـ با سند درست ـ از امام موسی بن جعفر نقل کند و زندگی او را شرح دهد؛ انسان گوش می کند، لذت می برد، معرفت و محبتش زیاد می شود، دلش از شنیدن مناقب این بزرگواران روشن می شود. (۱)

بنابراین، نباید تصور کرد که رسالت صدا و سیمای جمهوری اسلامی در زمینه ترویج و گسترش معارف مهدوی تنها به این کار خلاصه می شود که در شب های جمعه یا آخرین ساعت های روز جمعه، دقایقی را به امام زمان(ع) اختصاص دهد و با پخش چند شعر و قطعه ادبی همراه با تصویرهایی ازمسجد مقدس جمکران، مردم را سرگرم کند. رسالت رسانه ملی آن گاه به طور کامل محقق

۱- همان.

می شود که برنامه های مهدوی، معرفت و محبت مردم را نسبت به امام عصر7 افزایش دهد.

۹. نوآوری در قالب و محتوا

با نگاه اجمالی به برنامه هایی که صدا و سیمای جمهوری اسلامی در سال های اخیر در زمینه موضوع مهدویت تولید و پخش کرده است، به روشنی می توان دریافت که این برنامه ها بیشتر در قالب گفت وگو، میزگرد، برنامه های ترکیبی و گاه مستند بوده است و نوآوری و ابتکار از نظر قالب و محتوا در این برنامه ها کمتر به چشم می خورد. این در حالی است که رسانه های رقیب برای تبیین، تبلیغ و ترویج معارف آخرالزمانی کتاب مقدس، از همه توان مندی های خود بهره می گیرند و با هوشمندی تمام از همه قالب های برنامه سازی استفاده می کنند.

بی تردید، برای احیا و گسترش فرهنگ مهدویت و انتظار در جامعه شیعی ایران و در سطح جهانی نیازمند بهره گیری از همه ابزارهای رسانه ای به ویژه صدا و سیما هستیم و تا زمانی که صدا و سیما نتواند معارف مهدوی را با استفاده از قالب های جذاب برنامه سازی به جامعه عرضه کند، نمی توان انتظار داشت این معارف چنان که باید و شاید، در میان همه اقشار به ویژه نسل جوان نهادینه شود.

با توجه به آنچه گفته شد، شایسته است که برنامه سازان متعهد رسانه ملی با بهره گیری از دیدگاه های

کارشناسان، در چگونگی عرضه معارف مهدوی از صدا و سیما، تحولی اساسی پدید آورند و به جای طرح مباحث تکراری در قالب های کلیشه ای، مباحث جذاب و شنیدنی مهدوی را با بهره گیری از قالب های متنوع برنامه سازی، از جمله قالب نمایش به مخاطبان خود عرضه کنند.

۱۰. توجه ویژه به کودکان و نوجوانان

بهترین زمان برای آموزش و درونی سازی آموزه های دینی، کودکی و نوجوانی است. اگر نهادها و دستگاه های آموزشی و تبلیغی بتوانند معارف دینی را در قالب هایی زیبا و جذاب به مخاطبان خود در این سنین ارائه دهند، می توان امیدوار بود که این معارف برای همیشه در ذهن و دل آنها ماندگار شود. ازاین رو، صدا و سیمای جمهوری اسلامی که در پی احیا و گسترش فرهنگ مهدویت و انتظار در جامعه شیعی ایران است، در درجه اول باید به مخاطبان میلیونی کودک و نوجوان این سرزمین بیندیشد و سهم عمده ای از برنامه های مهدوی خود را به این گروه سنّی اختصاص دهد؛ چیزی که امروز در برنامه های صدا و سیما کمتر دیده می شود.

۱۱. آسیب شناسی و آسیب زدایی مستمر

فرهنگ مهدویت و انتظار در جامعه ما دچار آسیب ها و آفت های متعددی شده است. بسیاری از خرافه ها و

اندیشه های واهی و بی اساس با آن درهم آمیخته و گسترش یافته است. ازاین رو، همه سازمان ها، نهادها و مؤسسه هایی که در پی تبلیغ و ترویج این فرهنگ هستند، باید با آسیب شناسی و آسیب زدایی پیوسته، معارف ناب مهدوی را به مردم ارائه دهند. صدا و سیمای جمهوری اسلامی نیز از این قاعده مستثنا نیست و مدیران و برنامه سازان رسانه ملی باید تلاش کنند با در پیش گرفتن تدبیرهای پیش گیرانه و نظارت دقیق بر ساخت برنامه های مهدوی رسانه، نه تنها این برنامه ها را از آسیب هایی چون عوام زدگی، سطحی نگری، خرافه گرایی، برداشت های نادرست و مانند آنکه این روزها، برخی مجالس، مراسم و آثار مهدوی به آنها دچار شده اند، حفظ کنند، بلکه این برنامه ها را به ابزاری قدرتمند برای مقابله با آسیب ها و آفت های موجود بدل سازند.

۱۲. ترسیم تصویری زیبا از قیام جهانی امام عصر(ع)

یکی از رسالت های مهم صدا و سیما در زمینه تبلیغ و ترویج موضوع مهدویت و انتظار، زدودن غبار اوهام از چهره زیبای قیام جهانی و حکومت عدل امام مهدی۷ است. متأسفانه به دلیل تبلیغات نادرست و اطلاعات غلطی که در اختیار جوانان و نوجوانان این سرزمین

ص: ۳۶

قرار گرفته است، بیشتر آنها تصویر مناسبی از ظهور امام مهـدی و پی آمـدهای آن در ذهن ندارند و حداکثر چیزی که آنان از این قیام عـدالت گستر می داننـد، این است که آن حضـرت با شمشـیر قیام می کند، شـمار زیادی از مردم را به قتل می رساند، چند سالی حکومت می کند و بعد هم به دست پیرزنی به شـهادت می رسد، در حالی که می دانیم آن قدر زیبایی ها و لطافت ها در این حرکت اصلاح گرانه جهانی وجود دارد که همه انبیا و اولیا در آرزوی دیدنش بوده اند.

بـا توجه به آنچه گفته شـد، دست انـدرکاران رسـانه ملی، بایـد بخش مهمی از برنـامه های مهـدوی را به تصویر جهان پس از ظهور، بیان زیبایی های آن و تبیین تحولات مثبتی اختصاص دهند که در عصر ظهور، در همه عرصه های زندگی انسان ها رخ می دهد.

۱۳. بهره گیری از نمادها و جلوه های تصویری بدیع

تـأثیر نمادهـا و جلوه هـای تصویری در مانـدگار سـاختن انـدیشه ها و آرمان های متعالی در ذهن و دل مخاطبان رسانه بر هیچ کس پوشـیده نیست. انتخاب و به کارگیری هوشمندانه یک نماد برای نشان دادن مفهومی والا و ارزشمند می تواند آن مفهوم را با همه ویژگی هایش، برای مخاطب تداعی کند و برای همیشه در خاطر او ماندگار سازد.

ص: ۳۷

بـا وجود نقش و تـأثير فراوان نمادهـا و جلوه های تصويری، متأسـفانه تاكنون تلاش درخوری برای طراحی نمادها و جلوه های تصويری كه بتواند مفاهيم و درون مايه های ارزشمند فرهنگ مهدويت و انتظار را به خوبی برای مخاطب تداعی كند، صورت نگرفته است و سـال هـاست كه سـيمای جمهوری اسـلامی به هنگـام پرداختن به يـاد و نـام امـام عصـر(ع)، تنهـا به نشان دادن نمادهايی از مسجد مقدس جمكران يا اسب سواری كه در بيابان می تازد، بسنده می كند. گويی كه فرهنگ مهدويت و انتظار هيچ نماد و جلوه تصويری ديگری ندارد.

بی ترديـد، برنـامه سازان رسانه ملی می تواننـد با بهره گيری از توانمنـدی های موجود در مراكز پژوهشـی و آموزشـی صـدا و سيمـا؛ به كـار گيری همه اسـتعدادها و قـابليت هـای هنری موجود در رسـانه و رايزنی مسـتمر با صاحب نظران حوزه مهـدويت، نمادهـا و جلوه هـای تصويری ويژه فرهنـگ مهـدويت و انتظار را طراحی كننـد تا از قابليت ها و ظرفيت های رسانه برای انتقال مفاهيم ارزشمند دينی بيش از پيش استفاده شود.

اميـدواريم رسـانه ملی بتوانـد بـا توجه به بايسـته هـای برنامه سازی ياد شـده، نقش مهم و بی بـديل خود در گسترش و نهادينه سازی باور مهدوی و فرهنگ انتظار در ايران اسلامی را به خوبی ايفا و دين خود نسبت به

ص: ۳۸

حضرت صاحب الزمان۷ را به بهترین شکل ممکن ادا کند.

ص: ۳۹

همراه با برنامه سازان

۱. پیشنهادهای برنامه ای

اشاره

در این قسمت، متناسب با ساختارهای مختلف برنامه سازی در صدا و سیما پیشنهادهایی برای توسعه و تعمیق باور مهدوی و فرهنگ انتظار در برنامه های این رسانه ملی ارائه می گردد:

الف) گفت وگو و میزگرد

موضوعاتی که در قالب گفت وگو و میزگرد کارشناسی می توان بدانها پرداخت به شرح زیر است:

۱. آخرالزمان (مفهوم، ویژگی ها، جایگاه آن در معارف اسلامی، وظایف مسلمانان در این دوران)؛

۲. آخرالزمان گرایی در اقوام و ملل مختلف (ریشه ها، پی آمدها، مظاهر و مصداق ها)؛

۳. آخرین دولت (بررسی شکست تجربه های مختلف بشر در طول تاریخ برای رسیدن به صلح، عدالت، امنیت و رفاه و ضرورت تأسیس دولت مهدوی به عنوان آخرین دولت، برای تحقق این آرزوها)؛

۴. آسیب شناسی باور مهدوی و فرهنگ انتظار (در طول تاریخ و در عصر حاضر از ناحیه عوام و روشن فکران)؛

۵. آمادگی برای ظهور (مفهوم، ضرورت و چگونگی)؛

۶. امید به آینده و نقش آن در زندگی انسان ها (از دیدگاه علوم تربیتی، روان شناسی و آموزه های دین اسلام)؛

۷. انتظار (مفهوم، ویژگی ها، فضیلت ها، آثار فردی و اجتماعی، آسیب ها)؛

۸. انتظار و دیدگاه ها (نقد و بررسی دیدگاه های مختلف با توجه به دیدگاه امام خمینی=)؛

۹. انس و ارتباط معنوی با امام زمان(ع) (مفهوم، ضرورت، فواید و آثار، چگونگی، راه کارها و آسیب ها)؛

۱۰. انقلاب اسلامی و انتظار (نقش فرهنگ انتظار در انقلاب اسلامی، تأثیر انقلاب اسلامی در تحول مفهوم انتظار)؛

۱۱. بیم ها و امیدها در عصر حاضر (بررسی مظاهر مختلف ستم، فساد و تباهی در جهان از یک سو و جلوه های مختلف گرایش به دین، موعودگرایی، معنویت خواهی و... از سوی دیگر)؛

۱۲. تجدید عهد و پیمان با امام زمان(ع) (مفهوم، ضرورت، فواید، آثار و چگونگی)؛

۱۳. تربیت نسل منتظر (ضرورت، چگونگی، راه کارها و آسیب ها)؛

۱۴. تکالیف و وظایف منتظران (ضرورت توجه به آنها، مصداق های فردی و اجتماعی، مرجع شناسایی)؛

ص: ۴۱

۱۵. توسل به امام زمان(ع) (مفهوم، ضرورت، فواید، آثار، چگونگی، راه کارها و آسیب ها)؛

۱۶. توقیعات امام زمان(ع) (مفهوم، تاریخچه صدور، موارد و موضوع ها)؛

۱۷. تولد امام زمان(ع) (زمان و مکان، شاهدان تولد، دلایل پنهانی بودن تولد، پاسخ به شبهه ها)؛

۱۸. جریان شناسی منجی گرایی در ایران (بررسی جریان های صحیح و انحرافی که بر محور مهدویت در تاریخ ایران شکل گرفته اند)؛

۱۹. جشن ها و مراسم نیمه شعبان (فلسفه و کارکرد، آسیب شناسی، پیشنهادها)؛

۲۰. جوانان و امام زمان(ع) (وظایف در عصر غیبت، جایگاه آنان در عصر ظهور به عنوان یاران حضرت با توجه به تأکید روایات بر جوان بودن بیشتر یاران حضرت مهدی(ع) از یک سو و جوان بودن جامعه ایران از سوی دیگر)؛

۲۱. جهان در آستانه ظهور (بررسی بحران های مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، نظامی، زیست محیطی و... حاکم بر جهان با توجه به روایات مربوط به آخرالزمان)؛

۲۲. جهان در عصر ظهور (وضعیت سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی جهان پس از ظهور)؛

۲۳. حجت خدا (مفهوم، ضرورت وجود، جایگاه و نقش حجت در هستی)؛

۲۴. حکومت امام مهدی(ع) (گستره، ویژگی ها، حاکمان، تفاوت آن با دیگر حکومت ها)؛

۲۵. دعا برای سلامتی امام زمان(ع) (مفهوم، ضرورت، مصداق ها و نمونه ها، اوقات)؛

۲۶. دولت کریمه (مفهوم، ویژگی ها، مصداق)؛

۲۷. دیدار امام زمان۷ (مفهوم، گونه ها، شرایط، دیدارکنندگان، هشدارها)؛

۲۸. رجعت (مفهوم، دلایل و مستندات، رجعت کنندگان، ارتباط آن با ظهور امام مهدی(ع))؛

۲۹. زمینه سازی برای ظهور (مفهوم، ضرورت، نقش مردم، نقش حکومت، دیدگاه امام خمینی=)؛

۳۰. زنان در آخرالزمان (ویژگی های مثبت و منفی آنان، هشدارها)؛

۳۱. زنان در عصر ظهور (نقش آنان در ظهور و پس از آن، ارتقای جایگاه و شخصیت آنان پس از ظهور)؛

۳۲. زیارت امام زمان(ع) (ضرورت، مصداق ها و نمونه ها، اوقات)؛

۳۳. ستم و بی عدالتی در جهان (مظاهر مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و ناکارآمدی ساختارهای موجود برای پایان دادن به آنها)؛

۳۴. سینما و آخرالزمان (بررسی و تحلیل فیلم های آخرالزمانی در سینمای هالیوود، اهداف و انگیزه ها از ساخت آنها)؛

۳۵. شب نیمه شعبان (فضیلت، آداب و اعمال)؛

ص: ۴۳

۳۶. ظهور امام زمان(ع) (مفهوم، ضرورت، ویژگی ها، آثار و پی آمدهای فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و...)؛

۳۷. عدالت مهدوی (مفهوم، ضرورت، ابعاد و ارکان، نسبت آن با عصرحاضر)؛

۳۸. غرب و آخرالزمان (دلایل، زمینه ها و انگیزه های گرایش غرب به این موضوع، تأثیر آن در استراتژی سیاسی و نظامی آن)؛

۳۹. غرب و مقابله با باور مهدوی شیعیان (تاریخچه، عرصه های مقابله اعم از فرهنگی، سیاسی، نظامی و...)؛

۴۰. غیبت (تاریخ، اقسام، نقش و جایگاه نایبان چهارگانه امام عصر(ع))؛

۴۱. غیبت (مفهوم، حکمت و فلسفه، نقش مردم در تحقق و خاتمه آن، آثار و پی آمدها)؛

۴۲. فرجام جهان در قرآن (دیدگاه قرآن درباره فرجام جهان، تصویر فرجام جهان در قرآن و...)؛

۴۳. مدعیان مهدویت (شناسایی آنان در طول تاریخ و در ایران و جهان، زمینه ها و انگیزه ها)؛

۴۴. مساجد، مقام ها و اماکن مرتبط با امام مهدی(ع) (مسجد کوفه، مسجد سهله، مسجد جمکران، مسجد امام حسن مجتبی(ع) در قم، سرداب مقدس سامرا، مقام صاحب الزمان در کربلا، مقام حضرت مهدی(ع) در قبرستان وادی السلام نجف و...)؛

ص: ۴۴

۴۵. مسیحیت صهیونیستی و آخرالزمان (تاریخچه، اهداف، نمودهای سیاسی، فرهنگی و نظامی)؛

۴۶. معرفت امام زمان(ع) (ضرورت، مفهوم، انواع، وجوه، آثار و...)؛

۴۷. منابع و مصادر اولیه فرهنگ و معارف مهدوی (معرفی کتاب، نویسنده و جایگاه اثر در مجموعه معارف مهدوی، نقد و بررسی)؛

۴۸. منجی گرایی در ادیان و مکاتب (پیشینه تاریخی، دلایل و انگیزه ها، مصداق ها و نمونه ها)؛

۴۹. منکران منجی گرایی (نقد و بررسی دیدگاه کسانی که اعتقاد به منجی را صرفا امری اسطوره ای و غیرمبتنی بر واقعیات تلقی می کنند)؛

۵۰. موعود اهل ایمان (اسلام، مسیحیت، یهود، زرتشت و...)؛

۵۱. موعود در قرآن (بررسی آیاتی که به امام مهدی علیه السلام تأویل و تفسیر شده اند)؛

۵۲. نایبان چهارگانه امام عصر (جایگاه نیابت و وکالت در سازمان امامت، فلسفه انتخاب، نقش ها و مسئولیت ها، تاریخ زندگی، چگونگی ارتباط با امام عصر(ع))؛

۵۳. نشانه های ظهور (مفهوم، فلسفه تعیین، دسته بندی ها، مصداق ها، هشدارها)؛

۵۴. نظریه ها درباره جهان آینده و آینده جهان (بررسی نظریه های هگل، مارکس، گنون، مک لوهان، تافلر، فوکویاما، هانتینگتون و... و نقد آنها از دیدگاه اسلامی)؛

۵۵. نقش امام زمان(ع) در زنـد گی انسان ها (مفهوم، مصـداق های مختلف آن همچون: هـدایت، تربیت، فریادرسـی، مشـکل گشایی، رساندن روزی مادی و معنوی به انسان ها و...)؛

۵۶. نقش فرهنگ انتظار در جنبش های اجتماعی ـ سیاسی ایران (از سربداران تا انقلاب اسلامی)؛

۵۷. نیاز به منجی (بررسی ریشه های منجی گرایی از دیدگاه دین شناختی، روان شناختی، جامعه شناختی و...)؛

۵۸. ویژگی های امام مهدی۷ (نام ها، لقب ها، ویژگی های ظاهری، ویژگی های اخلاقی)؛

۵۹. ولایت امام عصر۷ (مفهوم، مظاهر، چگونگی اعمال آن در عصر غیبت، راه های بهره مندی شیعیان از آن)؛

۶۰. یاران امام زمان۷ (تعداد، ویژگی های جسمی و روحی، شیوه گزینش و انتخاب، طبقات).

یادآوری

۱. عنـوان هـایی که در مقابـل هر موضـوع ذکر شـده، سـرفصل هـایی است که در قـالب موضوع کلی مورد نظر بایـد بـدان ها پرداخت.

۲. بسیاری از این موضوع ها را در آثار مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، به ویژه کتاب معرفت

امام زمان۷ و تکلیف منتظران، می توان ردیابی و جست وجو کرد.

ب) گزارش و مستند

اشاره

عناوین موضوعات مهدوی که در قالب برنامه گزارش و مستند می توان بدان ها پرداخت از این قرار است:

۱. مساجد، مقام ها و اماکن مرتبط با امام مهدی(ع) (مسجد کوفه، مسجد سهله، مسجد جمکران، مسجد امام حسن مجتبی(ع) در قم، سرداب مقدس سامرا، مقام صاحب الزمان در کربلا، مقام حضرت مهدی(ع) در قبرستان وادی السلام نجف و ...)؛

۲. مراسم، جشن ها و آداب و رسوم مردم در داخل و خارج کشور به مناسبت میلاد امام زمان(ع)؛

۳. منابع و مصادر اولیه فرهنگ و معارف مهدوی (معرفی کتاب، نویسنده و جایگاه اثر در مجموعه معارف مهدوی، نقد و بررسی)؛

۴. کتاب ها و آثار جدید در زمینه باور مهدوی (معرفی، نقد و بررسی)؛

۵. نشریات مهدوی (معرفی و نقد و بررسی نشریاتی چون موعود، انتظار، گل نرگس و...)؛

۶. جهـان در آسـتانه ظهور (گزارش از بحران هـای مختلف سیاسـی، اقتصـادی، فرهنگی، زیست محیطی و... حاکم بر جهان با توجه به روایات مربوط به آخرالزمان)؛

۷. آخرین دولت (بررسـی شـکست تجربه هـای مختلف بشـر در طول تاریـخ برای رسـیدن به صـلح، عـدالت و امنیت و رفـاه و ضرورت تأسیس دولت مهدوی، به عنوان آخرین دولت، برای تحقق این آمال)؛

۸. مظاهر مختلف ظلم و بی عدالتی در جهان (سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و...) و ناکامی ساختارهای موجود جهانی برای پایان دادن به بی عدالتی ها؛

۹. مسیحیت صهیونیستی (بررسی و تحلیل چگونگی به وجود آمدن، رشد و توسعه و حاکمیت این جریان آخرالزمان گرا، نبرد آرماگدون و...)؛

۱۰. جلوه های مختلف حضور امام زمان(ع) در جبهه های نبرد در گفت وگو با رزمندگان اسلام؛

۱۱. عشق و ارادت فرماندهان و رزمندگان دوران دفاع مقدس نسبت به امام زمان؛

۱۲. جلوه های انتظار و عشق و به امام مهدی در شهادت و ایثار شهیدان، آزادگان و جانبازان جنگ تحمیلی؛

۱۳. مؤسـسات و نهادهای فرهنگی فعال در حوزه مباحث مهدوی (معرفی مؤسـساتی چون مؤسـسه فرهنگی موعود، پژوهشکده مهدویت و آینده پژوهی، بنیاد فرهنگی مهدی موعود(ع)،

مرکز تخصصی مهدویت، کتابخانه تخصصی امام مهدی(ع) در اصفهان و...)؛

۱۴. مؤسسات و نهادهای خیریه ای که وقف امام زمان(ع) هستند (معرفی، چگونگی تأسیس، خدمات)؛

۱۵. آثار هنری با موضوع امام مهدی(ع)، انتظار، ظهور و... (شامل خطاطی، نقاشی، گرافیک، عکس و...)؛

۱۶. نقش فرهنگ انتظار در جنبش های سیاسی _ اجتماعی تاریخ ایران.

۱۷. دیدگاه و تصور مردم در زمینه مفهوم انتظار، وظایف منتظران، مفهوم ظهور، ضرورت ظهور، زمینه سازی و آمادگی برای ظهور، ضرورت عدالت، ویژگی های حکومت مهدوی، شخصیت حضرت صاحب الزمان، چگونگی ارتباط با آن حضرت و... . برخی از پرسش هایی که می توان در این زمینه مطرح ساخت به شرح زیر است:

پرسش های مصاحبه های مردمی

۱. «انتظار» به چه معناست؟

۲. منتظران چه وظیفه ای دارند؟

۳. ما چه وظیفه ای برای زمینه سازی ظهور داریم؟

۴. از چه راه هایی می توان رضایت امام زمان(ع) را جلب کرد؟

۵. جوانان چه وظیفه ای در برابر امام زمان(ع) دارند؟

ص: ۴۹

۶ . در زمان غیبت چگونه می توانیم با امام زمان(ع) ارتباط داشته باشیم؟

۷. در عصر غیبت چگونه می توان از وجود امام عصر(ع) بهره مند شد؟

۸ . مهم ترین کاری که می توان در نیمه شعبان انجام داد چیست؟

۹. چگونه می توان روحیه انتظار و عشق به امام زمان(ع) را در فرزندانمان تقویت کنیم؟

۱۰. چرا جهان نیازمند عدالت امام مهدی(ع) است؟

۱۱. شما چه تصوری از ظهور امام زمان(ع) دارید؟

۱۲. با ظهور امام مهدی۷ چه تحولی در انسان و جهان رخ می دهد؟

ج) برنامه های ترکیبی

برنامه های ترکیبی (شامل پلاتو، گزارش، مصاحبه با صاحب نظران، نماهنگ، نمایش) قالب مناسبی برای ارائه معارف مهدوی بوده و موضوعات متنوعی را در این قالب مورد بررسی قرار دارد که برخی از آنها به شرح زیر است:

۱. جهان در آستانه ظهور (بررسی بحران های مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، زیست محیطی و... حاکم بر جهان با توجه به روایات مربوط به آخرالزمان)؛

۲. سینما و آخرالزمان (تحلیلی از فیلم ها و آثار سینمایی که با موضوع آخرالزمان، منجی گرایی، مقابله با

موعودگرایی اسلامی و... در چند دهه اخیر در غرب ساخته شده است)؛

۳. نیاز به منجی (بررسی ریشه های منجی گرایی از دیدگاه دین شناختی، روان شناختی، جامعه شناختی و...)؛

۴. مسیحیت صهیونیستی (بررسی و تحلیل چگونگی به وجود آمدن، رشد و توسعه و حاکمیت این جریان آخرالزمان گرا، مقابله آن با موعودگرایی اسلامی، نبرد آرماگدون)؛

۵. جهان در عصر ظهور (بررسی تحولات اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، زیست محیطی جهان در عصر ظهور، با تأکید بر تحول بنیادین انسان در این عصر)؛

۶. ویژگی یاران حضرت در عصر ظهور (بررسی خصال و ویژگی های جسمی و روحی، نحوه انتخاب شدن، ملیت، سن و سال یاران حضرت و نقش آنان در پیش و پس از استقرار حکومت مهدوی)؛

۷. جایگاه سایر ادیان و ملل و نحل در عصر ظهور (چگونگی الحاق پیوستن سایر ادیان به حضرت مهدی(ع) و چگونگی برخورد آن حضرت با ایشان، نقش حضرت عیسی۷ در عصر ظهور)؛

۸. نشانه های ظهور (فلسفه تعیین، دسته بندی ها؛ شامل رویدادها و تحولات سیاسی _ اجتماعی، رویدادها و تحولات زیست محیطی، نشانه های محتوم و غیر محتوم و...)؛

ص: ۵۱

۹. نایبـان چهارگـانه امـام عصـر(ع) (جایگاه نیابت و وکالت در سازمان امامت، فلسـفه انتخاب، نقش ها و مسـئولیت ها، تاریخ زندگی، چگونگی ارتباط با امام عصر(ع))؛

۱۰. وظایف فردی و اجتماعی جوانان در عصـر غیبت (با توجه به: تأکید روایات بر جوان بودن بیشتر یاران حضـرت مهدی(ع)؛ جوان بودن جامعه ایران؛ نقش سازنده فرهنگ انتظار در جوانان)؛

۱۱. جهان آینـده در آینده جهان (معرفی و نقد و بررسـی دیدگاه های مختلفی که از سوی پیروان ادیان الهی، فلاسـفه و نظریه پردازان سیاسی ـ اجتماعی در این زمینه ابراز شده است)؛

۱۲. آخرالزمـان گرایی (بررسـی ریشه هـا و پیامـدهای رشـد روز افزون آخرالزمان گرایی در میان اقوام و ملل و پیروان ادیان و مکاتب مختلف)؛

۱۳. منکران منجی گرایی (نقد و بررسـی دیدگاه کسانی که اعتقاد به منجی را صـرفاً امری اسـطوره ای و غیر مبتنی بر واقعیات تلقی می کنند)؛

۱۴. غرب و آخرالزمان (رویکرد غربیان به موضوع آخرالزمان در ابعاد مختلف دین شناختی، سیاسی، فرهنگی، هنری و...)؛

ص: ۵۲

۱۵. منجی (موعود) ادیان (معرفی منجی موعود ادیان و ملل و نحل مختلف)؛

۱۶. مراسم، آداب و آئین های مرتبط با فرهنگ انتظار و روز نیمه شعبان (در گذشته و حال، در ایران و جهان)؛

۱۷. ابعاد و ارکان عدالت موعود (بررسی دلایل نیاز به عدالت موعود، ضرورت قیام امام مهدی(ع) برای گسترش عدالت، شاخصه ها و ویژگی های منحصر به فرد عدالت مهدوی)؛

۱۸. آثار، فواید و کارکردهای انتظار (بررسی مفهوم، ریشه های فطری، ضرورت، فضیلت و آثار سازنده انتظار)؛

۱۹. جریان شناسی منجی گرایی در ایران (بررسی جریان های صحیح و انحرافی که بر محور مهدویت در تاریخ ایران شکل گرفته اند).

د) برنامه های نمایشی (فیلم و مجموعه های داستانی)

اشاره

با توجه به اهمیت و نقش بسزای برنامه های نمایشی در تعمیق باورها و رشد و گسترش فرهنگ ها، در اینجا در ضمن سه عنوان چگونگی پرداختن به باور مهدوی و فرهنگ انتظار در این قالب را بررسی می کنیم: ۱.موضوعات؛ ۲. ساختار دراماتیک (نمایشی)؛ ۳.دیالوگ ها و رفتار هنرپیشگان:

یک _ موضوعات

۱. شرایط سیاسی، اجتماعی جامعه اسلامی در آستانه تولد امام مهدی۷؛

۲. زندگانی نایبان چهارگانه امام مهدی(ع)؛

۳. زندگی برخی از تشرف یافتگان (علی بن مهزیار، علاّمه بحرالعلوم، مقدس اردبیلی و...)؛

۴. جنبش های اجتماعی که تحت تأثیر اندیشه انتظار در ایران ایجاد شده اند؛

۵. زندگی افرادی که با توسل به امام عصر(ع) و عنایت ایشان مشکلاتشان حل شده و در زندگی شان گشایش حاصل شده است (از غیر معاصرین)؛

۶. زندگی علما و دانشمندانی که مورد عنایت امام عصر(ع) قرار گرفته اند.

دو _ ساختار نمایشی

۱. توسل به امام زمان(ع) در گره گشایی و تعالی شخصیت افراد مؤثر افتد؛

۲. ماجراها به گونه ای پیش رود که حضور و تصرف امام زمان۷ را نشان دهد؛

۳. ترک گناهی بزرگ یا انجام عملی صالح موجب توجه و عنایت امام عصر۷ شود؛

۴. ایام و اماکن مرتبط با امام زمان(ع) در ساختار نمایش و روال داستان مؤثر افتد (روز جمعه، روز نیمه شعبان، مسجد جمکران، مسجد سهله و...)؛

۵. در ماجراهای فرعی به نحوی مجالس دعای ندبه نمایش و با گره گشایی پیوند داده شود؛

۶. در ماجراهای فرعی به گونه ای توجه مخاطبان به معارفی چون زنده بودن، شاهد و ناظر بودن امام عصر(ع) نسبت به اعمال شیعیان؛ لزوم شناخت امام زمان(ع) و ادای حقوق ایشان، ضرورت انتظار، اهمیت و ضرورت زیاد دعا کردن برای تعجیل فرج و... جلب شود؛

۷. در ماجراها به موضوع امام شناسی، نقش امام در زندگی انسان ها، ویژگی های امام پرداخته شود؛

۸. در ساختار نمایش و ماجراهای فرعی نشان داده شود که امام عصر(ع) انسان های صالح و درمانده را به حال خود وا نمی گذارد؛

۹. شخصیت هایی شیفته امام مهدی(ع) پیش بینی شوند که دل های مردم را متوجه آن امام سازند؛

۱۰. دیدگاه ها و عقاید انحرافی و نادرستی که در جامعه نسبت به حضرت مهدی(ع) و قیام و انقلاب آن حضرت وجود دارد نقد و بررسی شود؛ دیدگاه ها و عقایدی مانند اینکه: «باید فساد و تباهی همه گیر شود تا حضرت بیایند»، «تنها باید به دنبال تشرف خدمت آن حضرت بود»، «هر

خواب و رؤیایی حجت است»، «قیام امام مهـدی۷ همراه با کشـتارها و خونریزی های فراوان است»، «حضـرت تنها دل پاک می خواهند و کاری به اعمال ظاهری ندارند»، «ارتباط با امام مهدی(ع) کافی است و نیازی به فقها و مراجع نداریم»، «ما می توانیم وقت ظهور را پیش بینی کنیم» و...؛

۱۱. به نحو منـاسبی روش درست ابراز احساسـات به امـام مهـدی(ع) آموزش و روش های نادرست و عوامانه نقـد شود؛ روش هایی مانند: اینکه در نیمه شـعبان تنها جشن و چراغانی و پخش نقل و شـیرینی اکتفا و از تلاش برای معرفت آن امام و شناخت وظایف و تکالیف نسـبت به آن امام خودداری شود؛ صـرفاً در سـختی ها و گرفتاری ها به سـراغ آن حضرت برویم، در اماکن مقدس مرتبط با ایشان تنها در پی حوایج شخصـی خود باشیم و چندان به فکر ضرورت ظهور آن امام و لزوم دعا برای سلامتی حضرتش نباشیم و ...؛

۱۲. نیاز به منجی به نحو مناسبی مطرح و در روال داستان تبیین شود.

سه _ گفتار ها و رفتارها

۱. به تناسب موقعیت ها از حضرت مهدی(ع) به نیکی یاد و از ایشان طلب یاری شود؛

۲. شخصیت های شایسته نمایش به آن وجود مقدس توجه دهند؛

ص: ۵۶

۳. مربیـان و متربیان (والـدین و فرزنـدان، اسـتاد و شاگرد، پیر و برنا و...) از معارف مهـدوی گفت وگو کننـد. مثل اینکه: پـدر برای فرزندش متناسب با فهم او درباره امام و جایگاه او در عالم توضـیح دهد؛ اسـتاد در گفت وگوهای بیرون یا درون کلاس درباره آن حضـرت و ابعاد وجودی ایشان مطالبی را بیان کند؛ استاد در روال زندگی یک دانشجو در مراحل گوناگون او را با شناخت امام مهدی۷ تربیت کند؛ استاد دعای ندبه و امثال آن را برای شاگردانش تفسیر کند و ...؛

۴. به صفات و ویژگی های رفتاری منتظران آن حضرت اشاره شود؛

۵. به این موضوع که معارف دینی را تنها بایـد از قرآن و عترت گرفت و امروز مصـداق عینی عترت وجود مقـدس امام زمان۷ است، اشاره شود؛

۶. به اموری که میان انسان و امام، فاصله می اندازد اشاره شود؛

۷. مربیان به چگونگی ایجاد رشد و گسترش محبت امام زمان(ع) در دل فرزندان اشاره کنند؛

۸. در لحظات بحرانی، برخورد با معضلات و برای حل مشکلات از امام مهدی(ع) یاری طلب شود.

یادآوری: گفتار های یادشده در شرایط و موقعیت های گوناگون بیان شود و محصور در خانه و خلوت نباشد.

ص: ۵۷

ه_) مسابقه و سرگرمی

اشاره

رسانه ملی به دو صورت می توانـد از قالب مسابقه برای ارائه و گسترش معارف مهـدوی و ترویج و توسـعه فرهنگ انتظار بهره برداری کنـد: الف) اجرای مسـابقه در رسانه؛ ب)تـدارک اجرای مسابقه در جامعه با مشارکت دیگر نهادها و مراکز فرهنگی و هنری، که در اینجا به برخی از انواع این مسابقات اشاره می کنیم:

۱. مسابقات ویژه با موضوعاتی چون: انتظار در کلام معصومان؛ انتظار در کلام امام و رهبری، چهل حـدیث درباره امام مهدی و...؛

۲. مسابقه نقاشی و طراحی برای کودکان و نوجوانان با موضوعات زیر: جهان پس از ظهور، مظاهر ظلم و ستم و بی عدالتی در عصر حاضر...؛

۳. مسابقه بهترین نقاشی، گرافیک (پوستر، طرح جلد و...)، آثار حجمی، با موضوع انتظار، ظهور و... ؛

۴. مسابقه خاطره نویسـی با موضوع: شرکت در دعای ندبه، دیدار از مسجد جمکران، مسجد سهله، سرداب مقدس سامرا و... ، فریادرسی امام مهدی(ع)، در لحظات بحرانی زندگی ارتباط معنوی با امام عصر(ع)؛

۵. مسابقه مقاله نویسی با موضوعاتی مانند: «اگر منتظر واقعی بودم»، «روزی که او بیاید»، «اگر او را

ببینم...»، «نامه به امام زمان۷»، «تصور من از امام زمان(ع)»، «کسی که مثل هیچ کس نیست»، «چرا از ما غایب است» و...؛

۶. مسابقه شعر و قطعه ادبی با موضوع انتظار، ظهور، راز نیاز با امام زمان و ... ؛

۷. مسابقه کتابخوانی و خلاصه نویسی از یکی از کتاب های مهم و قابل استفاده مهدوی؛

۸. مسابقه بهترین سوژه برنامه سازی، فیلمنامه و نمایشنامه مهدوی؛

۹. مسابقه بهترین سرود، همخوانی، تواشیح و تصنیف در زمینه فرهنگ مهدوی؛

۱۰. برگزاری مسابقات تلویزیونی در زمینه معارف مهدوی. برخی از پرسش هایی که می توان در این مسابقات مطرح کرد به شرح زیر است:

پرسش های مسابقه ای

۱. امام عصر۷ در چه تاریخی به دنیا آمدند؟

الف) پانزدهم شعبان سال ۲۵۰ ق

ج) پانزدهم شعبان سال ۳۵۵ ق

ب) پانزدهم شعبان سال ۲۵۵ ق

د) پانزدهم شعبان سال ۲۶۵ ق

۲. نام مادر امام عصر۷ چه بود؟

الف) نرجس □

ج) صیقل □

ب) سوسن □

د) هر سه مورد صحیح است □

۳. امام عصر۷ در چه شهری به دنیا آمدند؟

الف) مدینه □ ج) مکه □

ب) کوفه □ د) سامرا □

۴. مادر بزرگوار امام عصر۷ از چه خاندانی بود؟

الف) از خاندان شاهان ایرانی □

ب) از نوادگان حواریون حضرت عیسی□

ج) از خاندان قیصر روم □

د) هر دو مورد ب و ج صحیح است□

۵. نام و کنیه امام عصر۷ چیست؟

الف) مهدی و اباصالح □

ب) مهدی و صاحب الزمان□

ج) قائم و اباصالح□

د) نام و کنیه پیامبر اکرم۹ □

۶ . بانو «حکیمه» که بوده است؟

الف) دختر امام جواد□۷

ب) عمه امام حسن عسکری۷ □

ج) خواهر امام حسن عسکری۷

د) هر دو مورد الف و ب صحیح است

ص: ۶۰

۷. تولد امام عصر۷ با تولد کدام یک از پیامبران شبیه بود؟

الف) حضرت مسیح۷

ب) حضرت یوسف۷

ج) حضرت موسی۷

د) حضرت محمد۹

۸. امام عصر۷ به هنگام شهادت پدرشان چند ساله بودند؟

الف) هشت سال

ب) پنج ساله

ج) چهار ساله

د) شش ساله

۹. آغاز غیبت کوتاه مدت امام عصر۷ را برخی سال ... ق و برخی سال ... ق گفته اند:

الف) ۲۶۰ ق. و ۲۵۵ ق.

ب) ۲۶۰ ق. و ۲۶۵ ق.

ج) ۲۶۵ ق. و ۲۵۰ ق.

د) ۲۶۰ ق. و ۲۵۰ ق.

۱۰. غیبت صغرا تا چه سالی ادامه داشت؟

الف) سال ۳۳۰ ق.

ب) سال ۳۲۸ ق.

ج) سال ۳۲۹ ق.

د) سال ۳۳۹ ق.

۱۱. نامه هایی که در دوران غیبت صغرا از طرف امام عصر۷ به برخی از مردم می رسید، چه نام داشت؟

الف) مکتوب□

ب) توقیع□

ج) صحیفه □

د) حدیث □

۱۲. در دوران غیبت صغرا چند نفر به مقام نیابت خاص رسیدند؟

الف) ۵ نفر □

ب) ۶ نفر □

ج) ۴ نفر□

د) ۳ نفر □

۱۳. نام سومین نایب خاص امام عصر۷ چه بود؟

الف) ابوعمر عثمان بن سعید عمری □

ب) ابوالحسن علی بن محمد سمری □

ج) ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی □

د) ابوجعر محمد بن عثمان □

۱۴. بشارت به ظهور امام مهدی۷، به عنوان مصلح آخرالزمان از چه زمانی آغاز شد؟

الف) از زمان امام هادی۷ □

ب) از زمان امام حسن عسکری۷ □

ج) از زمان امام علی۷ □

ص: ۶۲

د) از زمان پیامبر اکرم۹

۱۵. اولین گروه از یاران قائم۷ که با آن حضرت بیعت می کنند چند نفرند؟

الف) ۳۱۳ نفر

ب) ۱۰۰۰ نفر

ج) به تعداد یاران بدر

د) مورد الف و ج صحیح است

۱۶. اولین کسی که با حضرت مهدی بیعت می کند کیست؟

الف) حضرت مسیح۷

ب) جبرئیل۷

ج) حضرت خضر۷

د) سید حسنی

۱۷. حضرت مهدی۷، قیام خود را از چه شهری آغاز می کند؟

الف) مدینه

ب) کوفه

ج) مکه

د) سامرا

۱۸. امام حسن عسکری۷ این جملات را خطاب به چه کسی فرمودند؟ «برای ما فرزندی متولد شده، لازم است خبر تولد او را پنهان بداری و به هیچ کس از مردم بازگو نکنی...»

الف) محمد بن علی بن بلال

ب) احمد بن اسحاق قمی □

ج) ابوهاشم جعفری □

د) شیخ صدوق □

۱۹. اولین شاهد تولد امام عصر۷ چه کسی است؟

الف) جعفر عموی حضرت□

ب) مادر امام حسن عسکری □

ج) دختر امام جواد□۷

د) حکیمه دختر امام هادی۷ □

۲۰. «حجت» به چه معناست؟

الف) دلیل□

ب) برهان □

ج) راهنما□

د) هر سه مورد صحیح است □

۲۱. خواندن کدام دعا در شب نیمه شعبان توصیه شده است؟

الف) دعای ندبه□

ب) دعای کمیل □

ج) دعای عهد□

د) دعای فرج □

۲۲. به تعبیر امام صادق۷، برترین شب ها بعد از شب قدر، چه شبی است؟

الف) شب عید فطر□

ب) شب بعثت پیامبر□

ج) شب نیمه شعبان □

د) شب عید غدیر□

۲۳. کتاب کمال الدین و تمام النعمه از نوشته های کدام عالم شیعی و مربوط به چه قرنی است؟

الف) شیخ صدوق، قرن چهارم□

ب) شیخ مفید، قرن پنجم □

ج) شب نیمه شعبان□

د) علامه حلی، قرن هشتم □

۲۴. کتاب الغیبه از آثار کدام نویسنده شیعه است؟

الف) شیخ طوسی □

ب) شیخ مفید □

ج) النعمانی □

د) مورد الف و ج هر دو صحیح است □

۲۵. نویسنده کتاب مکیال المکارم، کیست؟

الف) محمدتقی موسوی اصفهانی□

ب) شیخ طوسی□

ج) سیدهاشم بحرانی □

د) میرزا حسین نوری □

۲۶. افضل (برترین) اعمال در عصر غیبت کدام است؟

الف) انتظار فرج □

ب) نماز و روزه استحبابی

ص: ۵۶

ج) دعا برای سلامتی امام زمان۷

د) تلاوت قرآن

۲۷. خلق و خوی حضرت مهدی۷ بیش از همه به چه کسی شباهت دارد؟

الف) پدرشان حضرت امام حسن عسکری۷

ب) امام علی۷

ج) امام رضا۷

د) جدشان پیامبر اکرم۹

۲۸. این جمله از کیست: «رهبر همه شما و همه ما وجود مبارک بقیه الله است و باید ماها و شماها طوری رفتار کنیم که رضایت آن بزرگوار را که رضایت خداست به دست بیاوریم.»؟

الف) امام خمینی=

ب) حضرت آیت الله خامنه ای

ج) شهید آیت الله دستغیب

د) شهید آیت الله بهشتی

۲۹. امام حسن عسکری۷ چه فرزند داشت؟

الف) یک فرزند

ب) دو فرزند

ج) سه فرزند

د) چهار فرزند

۳۰. کدام جمله در مورد دوران غیبت کبرا صحیح است؟

الف) مردم می توانند به نواب خاص امام عصر۷ مراجعه کنند

ب) ارتباط مستقیم مردم با حضرت مهدی۷ قطع می شود

ج) مردم می توانند به نواب عام امام عصر۷ مراجعه کنند

د) هر دو مورد ب و ج صحیح است

و) پیشنهادها و یادآوری های کلی

۱. اختصاص یک فاصله زمانی هفت یا ده روزه، با عناوینی چون هفته یا دهه «میلاد موعود»، «مهدویت»، «ولایت و انتظار»، «مولود منتظَر» «امید و انتظار»، یا ... به جشن های نیمه شعبان و تدارک برنامه های ویژه در این فاصله زمانی؛

۲. برگزاری مراسم «جشن عاطفه ها» یا کمک به نیازمندان در این فاصله زمانی، با تأکید بر اینکه مردم کمک های خود را به نیت امام زمان(ع) هدیه کنند؛

۳. کلیه مراسم، برنامه ها و جشن ها متناسب با شأن و جایگاه رفیع امام عصر(ع) سامان یابد و از هر عملی که مورد رضای آن حضرت نیست پیراسته گردد. اعمالی چون استفاده از موسیقی های غنایی، اختلاط زن و مرد، حضور شرکت کنندگان با پوشش و آرایش نامناسب و... ؛

۴. در کلیه ویژه برنامه های این ایام فلسفه اصلی جشن های نیمه شعبان _ که تجدید عهد با امام زمان۷، آشنایی مردم با تکالیف و وظایفشان در برابر آن حضرت، اعلام آمادگی برای ظهور، ایجاد شوق و رغبت در مردم برای استقرار حکومت عدل مهدوی است _ مورد توجه قرار گیرد؛

۵. پخش فیلم های داستانی و سینمایی متناسب با شأن و جایگاه مولود این ایام و خودداری از پخش فیلم های بی محتوایی که صرفا با هدف خنداندن تماشاگر تهیه شده اند؛

۶. بهره گیری از کارشناسانی که به طور تخصصی در حوزه مباحث مهدوی تحقق و پژوهش کرده یا دارای اثر مکتوب هستند.

۷. اهدای جایزه به کودکانی که نام «مهدی» و «نرگس» دارند و همچنین اهدای جایزه به مادرانی که فرزند آنها در شب یا روز نیمه شعبان به دنیا بیاید و این نام ها برای او انتخاب شود.

آشنایی با مؤسسات مهدوی

الف) مؤسسه فرهنگی موعود

«موعود» مؤسسه ای مطبوعاتی، انتشاراتی، تحقیقاتی و اطلاع رسانی است که در سال ۱۳۷۴ با اهداف زیر تأسیس

شـده است: بازشناسـی وجوه مختلف اعتقـادی، تـاریخی، فرهنگی و اجتمـاعی بـاور مهـدوی، احیـا و گسترش فرهنگ انتظار و تلاش برای شـناساندن نقش این فرهنگ در فرد و اجتماع؛ شـناسایی وجوه مختلف فرهنگ و تمـدن مغرب زمین و نقد بنیادین آن.

نشانی: تهران، صندوق پستی ۸۳۴۷ _ ۱۴۱۵۵

تلفن: ۶۶۹۵۶۱۶۷ نمابر: ۶۶۹۵۶۱۶۸

پست الکترونیک:Info @ mouood.org

نشانی در اینترنت: www.mouood.org

ب) پژوهشکده مهدویت و آینده پژوهی

این پژوهشـکده وابسته به پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم بوده و در سال ۱۳۷۸ تشکیل شـده است. برخی از اهـداف این موسـسه عبارت است از: گسترش فرهنگ صـحیح مهـدویت و پیراسـتن اعتقاد به مهدویت از خطاهـا و انحراف هـا؛ تبیین، تحلیـل و اقـدام عملی و فکری منـاسب و مؤثر در پاسـخ به پرسـش هـای مطرح در جامعه به ویژه مسائـل پیرامون مهـدویت و موعودگرایی در ادیان و مـذاهب؛ پژوهش و تـدوین کتب و مقالات دینی و علمی بالاخص درباره وجود مبارک حضرت مهدی۷.

نشانی: قم، صندوق پستی ۳۹۷۸ _ ۳۷۱۸۵

تلفن: ۷۷۴۹۹۷۳ نمابر ۷۷۴۹۹۷۳

پست الکترونیک: monjee @ monjee.org

نشانی در اینترنت WWW. monjee.com

ص: ۶۹

ج) بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(ع)

این بنیاد در سال ۱۳۷۹ تأسیس شده و مهم ترین اهداف آن به شرح زیر است: ترویج و معرفی بیشتر امام زمان(ع) و شناساندن فرهنگ مهدویت و آشنا ساختن جامعه خصوصا نسل نو با نقش امام زمان(ع) در زمان غیبت و در تعیین حکومت جهانی واحد و تحکیم پایه های امامت و ولایت.

نشانی: تهران، صندوق پستی ۳۵۵ _ ۱۵۶۵۵

تلفن: ۴ _ ۸۸۹۹۸۶۰۱

نشانی در اینترنت: WWW.Imam Mahdi-s.com

د) مرکز تخصصی مهدویت

این مرکز که وابسته به بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(ع) است، در سال ۱۳۸۰ با هدف گسترش و تعمیق فرهنگ مهدویت در سطح جامعه، به ویژه نسل جوان و فرهیخته و تربیت مبلغ، پژوهشگر و مدرس مباحث مهدوی تشکیل شده است.

نشانی: قم، صندوق پستی ۱۱۹ _ ۳۷۱۳۵

تلفن: ۷۷۳۷۸۰۱ نمابر ۷۷۳۷۱۶۰

۷۷۳۸۴۳۴

ه) مؤسسه آینده روشن (پژوهشکده مهدویت)

موسسه آینده روشن، در سال ۱۳۸۳ با هدف تبیین و گسترش معارف و آموزه های بالنده مهدویت، در سطح داخلی و

ص: ۷۰

بین المللی بنیان نهاده شد. این موسسه، اهداف و برنامه های زیر را سرلوحه فعالیت های خود قرار داده است:

۱. تبیین، تعمیق و گسترش فرهنگ مهدوی؛ ۲. اجرای امور پژوهشی، آموزشی، هنری، رسانه‌ای و تبلیغی در جهت تحقق جامعه مهدوی؛ ۳. تربیت پژوهندگان و مبلغان ورزیده در زمینه مهدویت؛ ۴.پاسخ به نیازهای فکری و اعتقادی گروههای مختلف جامعه، به ویژه نسل جوان و حوزه و دانشگاه؛... .

نشانی: قم، خیابان شهدا، کوچه ۲۳، پلاک ۵.

تلفکس:۴۶ و ۷۸۳۳۳۴۵

پست الکترونیک info@intizar.ir

نشانی در اینترنت www.intizar.ir

ص: ۷۱

فهرست آثار مهدوی و آخرالزمانی مرکز پژوهش های اسلامی

کتاب ها

۱.آیین برنامه¬سازی در مهدویت، مهدی داود آبادی، ۱۷۲صفحه، دی ۱۳۸۷.

۲.از سبوی انتظار (واگویه¬¬ها و ندبه¬هایی در فراق امام زمان(ع))، محمدهادی فلاح و شهاب الدین رهنما، ۱۰۲صفحه، شهریور ۱۳۸۲.

۳.انتظار، بایدها و نبایدها (چگونه می توان از فرهنگ مهدوی گفتگو کرد؟)، ابراهیم شفیعی سروستانی، ۱۶۷ صفحه، شهریور ۱۳۸۳.

۴.پیامبر و امام مهدی[، مهدی لطفی، ۶۵ صفحه، آبان ۱۳۸۶.

۵.تو را گل های عالم دوست دارند، مریم سقلاطونی، ۸۴ صفحه، مرداد ۱۳۸۲.

۶.جریان شناسی روند تصویرسازی از وقایع آخرالزمان در غرب (گزارش نشست تخصصی)، ۳۲ صفحه، مهر ۱۳۸۹.

۷.در انتظار خورشید (سپیده امید)،سیدحسین اسحاقی، ۱۴۷ صفحه، آبان ۱۳۷۸.

ص: ۷۳

۸.روح بهار (امام زمان در آیینه دعا)، منیره زارعان، ۱۵۴ صفحه، آبان ۱۳۸۰.

۹.صهیونیسم مسیحی، نقشه راه به سوی آرماگدون، استیون سایزر، ترجمه: حمید بخشنده و قدسیه جوانمرد، ۴۹۶ صفحه، ۱۳۸۶.

۱۰.فردا صبح است (مجموعه شعر مهدوی)، مریم سقلاطونی،۱۳۷ صفحه، دی ۱۳۸۵.

۱۱.معرفت امام زمان۷ و تکلیف منتظران (۲ جلد)، ابراهیم شفیعی سروستانی، ۸۵۲ صفحه، آبان ۱۳۸۷.

۱۲.مهدویت و انتظار از دیدگاه اهل سنت، عباسعلی حیدری، ۱۵۱ صفحه، مرداد ۱۳۸۸.

۱۳.نیک شهر قدسی، سید محمدعارف حسینی، ۱۸۳صفحه، آبان ۱۳۸۲.

نشریات

۱.گلبرگ، ش۲۱ (ویژه نیمه شعبان)، ۷۷ صفحه، مهر ۱۳۸۰.

۲.ارمغان، ش ۲ (ویژه اعیاد شعبانیه)، ۱۷۶ صفحه، مرداد و شهریور ۱۳۸۶.

۳.ارمغان، ش ۷ (ویژه مهدویت)، ۱۶۰ صفحه، مرداد ۱۳۸۸.

ص: ۷۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹